MUZAFFER SİPAHİ:

"GERÇEK ANLAMDA PROFESYONEL OLAMADIK, HEP AMATÖR KALDIK"

Söyleşi: Mehmet Ali Gök...

Sahalarda olduğu yıllarda büyük takımın büyük futbolcusu olmanın ideal örneklerinden biriydi Muzaffer Sipahi. Bu yüzden de Ankara'da başlayan ve Galatasaray'ın kaptanı olarak noktalanan futbol kariyerine pek çok şampiyonluğu sığdırdı. Sonraki yıllarda olumlu bir imajla hatırlanmak adına bırakması gereken yerde noktayı koymasını da bildi. Kısacası Muzaffer Sipahi, spor kariyeri boyunca bir profesyonelin nasıl olması gerektiğini ders gibi herkese gösteren isim oldu.

Muzaffer Sipahi'yi kendi ağzından bize biraz tanıtır mısınız?

1941 Ankara doğumluyum. Futbola Ankara Demirspor genç takımında basladım. Bir sene Eskisehir Sekerspor'da oynadım. Sonra tekrar Demirspor'a döndüm. O yıllarda Demirspor birinci ligdeydi.

Peki nereden futbolcu olmak aklınıza geldi?

Bu tamamen tesadüf. Her çocuk gibi mahallede top oynarken bir Ağbimiz vardı, Alı İhsan Ağbi, o beni Demirspor Genç takımına götürdü. Ailemde izin verince basladım. Ama benim futboldaki yükselisim çok çabuk oldu. Genç takıma girdikten 4 ay sonra ben A takımıyla antrenmanlara çıkmaya basladım. O sezonun bitiminde Eskisehir'e gittim. Eskisehir'e gidis nedenim ekonomik değildi. 4 arkadas kalktık gittik. O yıllarda Eskisehir'in sportif imkanları oldukça iyiydi. Sene 1959'du. O yıllarda bile Eskişehir'de çok iyi futbol oynanıyordu. Bizim gelişmemize büyük katkısı oldu. O yıllarda hem Ankara'da hem de Eskişehir'de sağbek oynuyordum. Sonra santrahaf oynamaya başladım.

Sonra yeniden Ankara'ya döndünüz...

Eskişehir'e giden aynı ekip geri döndük. Orası bizim yuvamızdı. Başka bir yere de gidemezdik zaten. İmkanları belliydi ve iyiydi. Devlet kurulusuydu. İs garantisi vardı. O yüzden tercih ettik.

Muzaffer Sipahi futbol kariyerinde milli formayla da pek çok başarıya imza attı. Yukarıdaki karede Muzaffer Sipahi bir Batı Almanya atağını önlerken.

O yıllardaki Ankara'nın futbol ortamından ve Ankara kulüplerinden biraz bahseder misiniz?

Demirspor, Devlet Demiryolları'nın takımıydı. Çalışma koşulları o günün Türkiyesi'nde üç büyük kulüp hariç diğer kulüplere göre daha iyiydi. Ama Demirspor daha çok küme düşmemek için oynardı. Mütevazı bir takımdı. Ama Demirspor'da çok iyi oyuncular vardı. Onun dışında Ankaragücü, Gençlerbirliği, PTT, Hacettepe vardı. Bunlar Ankara'nın köklü takımlarıydı ve aralarında müthiş bir rekabet vardı. Ama futbolların düzeyi ve imkanları itibarıyla İstanbul kulüpleriyle rekabet etmeleri mümkün değildi. Ben Ankara takımlarının hiç bir zaman şampiyonluk hedefledikle rini duymadım. Simdi de aynı.

Peki o yıllarda nasıl bir futbol eğitiminden geçtiniz peki?

Valla Tiko Mehmet bana ne gösterirse ona göre ben de uygulamaya çalışıyordum. O da dedesinden, babasından öğrendiğini gösteriyordu. Bizim teknik bilgimiz yoktu. Doğru düzgün çalıştıranımız da yoktu aslında.

İmkanlar ve şartlar da kötüydü. Toprak sahalarda oynardık. Giydiğimiz kramponların o sahalarda çivileri çıkar, topallayarak koşardık. Yağmur yağdığında üzerimize giyecek yağmurluk yoktu. Toplar şişirme toplardı. Ve o toplar bir de ıslandığında gülle gibi olurdu. O sahalarda düştüğümüzde her yanımız yara olurdu. Gece acısından uyuyamazdık. Şimdiki imkanlar çok farklı ve çok iyi. Futbolcular şimdi bu imkanlarla nasıl oynayamıyorlar, doğrusu anlayamıyorum.

Peki Galatasaray sizi nasıl keşfetti?

Sene 1968'di. Galatasaray'a gelmeden önce Beşiktaş beni çok istemişti. Beşiktaş'la para yüzünden anlaşamadık.

Sene 1969, yer Ali Sami Yen Stadı. Muzaffer Sipahi (sol başta), "kendisinden çok şey öğrendim" dediği Metin Oktay'la antrenmanda.

Ben peşin para istiyordum. Olmadı. Bu arada Ankara'da hasta Galatasaraylı bir Cahit Ağbimiz vardı. O bana: "Biz seni Galatasaray olarak almak istiyoruz" dedi. İki gün sonra Cahit Ağbi, Turgan (Ece) Ağbi ile geldi. Turgan Ağbi bana 140 bin lira önerdi. Bu arada yeni evliyim ve eşim de Ankara'dan ayrılmak istemiyordu. Ne yapacağımı düşünüyorum ki, Cahit Ağbi bunun bana: "10 bin lira daha iste, nasılsa vermezler, biz de gitmeyiz" dedi. İçeri girince 150 bin lira istediğimi söyledim. Turgan Ağbi bu para biraz fazla falan derken, Cahit Ağbi oradan: "10 bin lirayı ben vereceğim" dedi. "Ayrıca evini de İstanbul'a kadar da ben taşıyacağım" dedi. O noktada artık teslim olduk, yapacak hiç bir şey yoktu çünkü.

Eşiniz ne dedi bu duruma?
Bu durumda onun da diyecek bir şeyi kalmadı açıkçası. Turgan Ağbi hemen çeki verdi orada ve biz de İstanbul'a geldik.

27 yaşında Galatasaray'a geldiniz. Bu biraz geç bir yaş değil mi?
Evet biraz geçti. Aslında 1962 yılında beni Fenerbahçe istemişti. O zaman Fenerbahçe bana 100 bin, Demirspor'a da 300 bin lira önerdi. Ama olmadı. Demirspor beni bırakmadı. Sen gidersen biz küme düşeriz diyorlardı. O zamanlar futbolcunun söz hakkı yoktu ve mevcut yönetmelikler de futbolcunun aleyhineydi. O yüzden de o transfer olmadı. Ve iyi ki de olmadı. İyi ki de Galatasaray'a geldim. Çünkü ben Galatasaray'da Galatasaraylılardan çok şey öğrendim.

Peki 1968 yılında Galatasaray'a geldiniz...
Camiayı tanımıyordum Ama milli takımlardan beraber oynadığım pek çok oyuncu vardı ve onları tanıyordum. Fazla yabancılık çekmedim o anlamda. Sorunu esasında sahanın içinde yaşadım. Galatasaray'a geldiğimde fizik kondisyon olarak hazırdım. Ben hazırlıklara sezon açılmadan başlardım. Ama seyircinin ağırlığı işin başlangıcında zorluk oluşturuyor tabii ki. Ben Ankara'dayken 23 yaşında kaptan oldum. Orada hata yapsanız da kimse fazla bir şey demez. Ama Galatasaray'da iki kere hata yapma şansınız yoktur. Hem seyirciden hem de teknik heyetten tepki alırsınız. Sizi bir umut olarak almışlar çünkü. Sizden beklenti yüksek. Hata yapma lüksünüz yoktur.

Galatasaray'daki mevkiiniz neydi?
Stoper oynardım. Oynadığınız mevki fazla hata yapmanıza müsaade eden bir mevki değildir.

Geldiğiniz ilk sezon da şampiyonluk yaşadınız. Biraz o sezondan bahseder misiniz?
Herkes sizden çok şeyler bekliyor. Ayrıca o sezonun transferde en büyük parasını da ben almışım. İlk bir iki maç da çok zorlandım. Biraz ötedeki arkadaşıma pas veremiyordum. O baskı çok ko-

lay çözülmüyor. Ama kendimden en ufak bir şüphem yoktu.

Nasıl attınız bu baskıyı üzerinizden?
Biraz tecrübe, biraz arkadaşların desteği ama en önemlisi de Metin (Oktay) Ağbi'nin desteğiyle atlattım.

Tam da bu ay ölüm yıldönümü olması dolayısıyla biraz Metin Oktay'dan bahsetmenizi istesek?
Benim tanıdığım en büyük insanlardan biriydi. Ankara'dan İstanbul'a geldiğimde beni havaalanında karsıladı ve benimle İstanbul'da ev aradı. Simdi böyle bir seyi kim yapar? Tuttuğum evin de ayrıca kefili oldu. O çok büyük bir sporcuydu. Ama gerçekten çok büyük de bir insandı. Benim üzerine etkisi çok büyüktür.

Saha içinde nasıldı?
O sahanın içinde bir güvenceydi. Ben zor zamanlarda ne yapar eder şimdi Metin Ağbi bir gol atar diye düşünürdüm. Bu bize büyük bir güvence veriyor, rahatlatıyordu. Ayrıca kazanma hırsımızı da artırıyordu. Onunla Bir sene de olsa beraber oynamak büyük onurdu.

Peki saha içinde bir hata yapsanız, nasıl tepki verirdi?
Kafasını çevirip bakması anlayana yeterdi. Bağırıp çağırmazdı. İş bağırma çağırma noktasına gelmişse, sizin ortalıktan kaybolmanız gerekirdi zaten.

Birch dönemine gelirsek neler dersiniz?
O çok farklı bir dönemdi. Sadece Galatasaray için değil Türk futbolu için de farklı bir dönemdi. Ağırlık çalışması diye bir kavram biz de o zaman yoktu. Saha çalışmasında zaman kısa ama yük çok ağırdı. Kostuktan sonra bir de o ağır çalışmanın üzerine Birch bizi kum havuzuna sokar ve orada da çalıştırırdı. Halter çalıştırırdı ayrıca. Sahaya çıktığımızda 90 dakika oynardık ama 90 dakika ne ki, 180 dakika oynayacak gücümüz vardı bizim o zaman. Rakiplerimiz bizim gibi çalışmadığından dolayı bize en fazla 60 dakika dayanabilirlerdi. Sonrasında onları bu kondisyonumuzla yıkardık.
Teknik ve taktik olarak da belirli bir oyun şablonumuz vardı. Sahaya dizilisimiz adeta mekanikleşmişti. Herkes arkadaşının ne yapacağını, nereye koşacağını, nerede duracağını iyi bilirdi.

> Muzaffer Sipahi, aktif futbol yaşamını noktaladıktan sonra mevcut futbol ortamını samimi bulmadığını ve bu yüzden de futbol dünyasından çekildiğini söylüyor.

Birch otoriter biri miydi?
Yok. Ama disiplinliydi. Öğrettiğinin yapılmasını isterdi. Yapmayana taviz vermezdi.

İkinci gelişinde neden başarılı olamadı peki?
İçeride ne olduğunu bilemiyorum ama Birch kurtarıcı olacak bir adam değildi. İyi bir antrenördü ama o bir Derwall değildi çünkü. Geldiği dönemde, yakaladığı o trendi iyi değerlendirdi.

Üst üste üç yıl şampiyon olmak nasıl bir duyguydu?
Başarıyı kazanmak bizim için önemliydi. Parayı ya da alacağımız primi düşün-

mezdik biz. Zaten biz hiç bir zaman gerçek anlamda profesyonel olamadık. Profesyonel olarak imzaları attık ama hep amatör kaldık. Bir Turgan Ağbi'nin sözü bize yeterdi.

Sizin bir de futbolcu sendikası kurma girişiminiz vardı o yıllarda?
O yıllarda futbolcular kulüpler tarafından istenildiği gibi oynatılıyordu. Kulüp futbolcunun iki senelik maaş tutarını federasyona yatırdığında o oyuncuyu iki sene daha, ona sorma gereği bile duymadan oynatıyordu. Bu haksızlıktı. Futbolcular modern birer köleydi sanki. Biz bunu Metin Kurt'la milli takıma taşıdık ve oradaki arkadaşlara haklarımızı savunmak adına bir şeyler yapalım dedik. O konuda aslında bayağı ilerlemiştik ama konuştuğumuz futbolcu arkadaşlar kulüplerine dönünce bizi yalnız bıraktılar. Sonuçta sendikanın adı vardı ama bir icraatı olmadı.
Galatasaray'da ise Metin Kurt meseleyi fazlasıyla ideolojik zemine taşıyınca yaşanan çalkantılardan dolayı sonuç alınamadı. Ama Metin Kurt, büyük futbolcuydu ve işini namusu gibi görürdü.

Metin Oktay, benim tanıdığım en büyük insanlardan biriydi. Ankara'dan İstanbul'a geldiğimde beni havaalanında karşıladı ve benimle İstanbul'da ev aradı. Şimdi böyle bir şeyi kim yapar?

1975'te futbolu bıraktınız...

Yaşantım boyunca haddimi bilmeyi ön planda tuttum. Aslında o zaman iki sene daha oynardım. Ama ben seyircinin ve futbol kamuoyunun zihnindeki Muzaffer Sipahi imajının hep iyi olarak hatırlanmasını istediğim için de 1975'te futbolu bıraktım. Seyircinin bana bırak git demesi çok ağrıma giderdi çünkü.

Siz Galatasaray'daki son yıllarınızda kaptanlıkta yaptınız.

Evet. Kaptanlık yapmış olmak benim için büyük onurdu ama aynı zamanda sorumluluk da isteyen bir iştir. Çünkü saha içinde takımı yerleştireceksiniz, arkadaşlarınızı kontrol edeceksiniz, oyunu yönlendireceksiniz. Gerektiğinde hakemle muhatap olacaksınız. Ayrıca saha dışında da arkadaşlarınızın sorunlarıyla ilgileneceksiniz. Kulüple olan münasebetlerine aracılık yapacaksınız. Liderlik yapacaksınız yani.

Kaç kere milli oldunuz bu arada?

32 defa A milli oldum. 12 defa da Ordu Milli Takımı'nda forma giydim.

Futbolu bıraktıktan sonra neler yaptınız?

Futbolu bıraktıktan sonra antrenör kursuna gittim. Galatasaray gibi bir takımda oynamış birisi Galatasaray'ı çalıştırmak ister elbette. Ama bakıyorsun ki, 50 kişi de bunu istiyor. Çok zor açıkçası. Bunun üzerine kursu bitirdikten sonra bu defteri kapadım. Ayrıca futbol dünyasını pek samimi de bulmuyorum. Spor yazarlığı teklifi falan geldi ama ona da çok sıcak bakmadım.

Ticarete atıldım. İnan Kıraç Ağbimizin desteği ile 1976 yılında nakliye işine başladım.

Halen de öyle devam ediyorum.

Ayrıca iki dönem Futbol Federasyonu'nda görev aldım. Bir kez de Semih Haznedaroğlu listesinden seçime girdim ama onu da kazanamadık.

Stada gidip maç izler misiniz?

Yapamadım onu bir türlü. Çok heyecanlanıyorum çünkü.

Nasıl bir futbolcuydunuz diye sorsak?

Çok çalışırdım. İşime bağlıydım. Hırslı bir yapım var. Kaybetmeyi kabul edemem Ama özeleştirimi de yaparım. Başkasını kandırsam da kendi kendimi kandıramam. Bu yüzden de kariyerimde 12 şampiyonluk ve kupa var.

Bugüne bakarsak ne dersiniz?

Ben genç takımdan geldiğim için altyapıdan gelen gençlere destek olunması taraftarıyım. Kulüplerin öncelikle bir transfer politikası olmalı. İki yılda bir bu politika değişmemeli. Pahalı transfer iyi transferdir diye bir şey yok. Dünyanın en iyi oyuncusu da gelse ortamı tanıyıp alışana değin zaman geçecek. Ben bile Galatasaray'a geldiğimde günlerce kendime gelememiştim.

Türk futbolunun nereye gittiğini konusunda ne dersiniz?

Türk futbolu bir aşama yakaladı, bir yere geldi ama şimdi oradan aşağıya doğru geliyor. Fazla sayıdaki yabancı oyuncuya izin verilmesi esas sorun. Yabancı oyuncu ve teknik direktör gelsin ama belirli kriterlere sahip olanlar gelsin. Bu arada bizim gençlerimiz ne olacak? Bizim geleceğimiz ne olacak? Kısa vadede elde edilecek başarılar için futbolumuzun geleceği mahvediliyor.

Galatasaray sizin için ne ifade ediyor?

Galatasaray olağanüstü bir camia. Orada çok şey öğrendim En güzel yıllarım orada geçti. Her türlü başarıyı ve güzelliği de orada yaşadım.

Fotoğraflar: A.T. / Muzaffer Sipahi Arşivi

1968-1969 sezonunda Eskişehirspor ile kıyasıya bir şampiyonluk yarısı veriyoruz. Final gibi bir maç için Eskişehir'e gitmiştik. Çetro lakaplı sağbek oynayan ve cimriliği ile meşhur Bekir (Türkgeldi) diye bir arkadaşımız vardı. Turan (Doğangün) ona çarşıdan Eskişehir'in meşhur küçük çakılarından bir tane almasını söyleyince o da nasılsa almış. Yürüyüşten sonra otelin koridorunda Turan'la karşılaştık. Elinde Çetro'nun aldığı o küçük çakı vardı ve bana doğru yaklaşarak:"Batırayım mı?" diye sordu. Ben de: "Batır" dedim. Ve o da bir an refleks olarak çakıyı batırdı. Herhangi bir nedeni yoktu bu hareketin. Böyle olacağını o da düşünemedi mutlaka. Ve ne olduğunu anlayamadan çakı birkaç santim içeri girdi. Kanlar akmaya başladı. Hastaneye gititk. Ben oynamak istiyorum ama doktor durumumu görünce:"Oynamanıza izin veremeyiz, sahada kalırsın" dedi.

Bunun üzerine hafif bir sakatlığı olduğu için oynamayacak olan Metin Ağbi takıma girdi ve iki gol atarak maçı kazanmamızı sağladı. Ayrıca olayın olduğu gün kızım da dünyaya gelmişti. İlginçti doğrusu...